

بررسی و تحلیل عوامل تاثیر گذار در معماری و برنامه ریزی روستایی

مطالعه موردی روستای جaro

ملینا شهبازخواه

دانشجوی کارشناسی مهندسی معماری

چکیده

روستا به عنوان کانون زیستی نقش مهمی در تولید مواد غذایی دارد و باید برای ادامه حیات آنها و ایفا نقش آنها در طبیعت طرح و برنامه ای را در زمینه های مختلف در دستور کار قرار داد که یکی از این برنامه و طرح ها ، تهیه و مطالعه طرح هادی و نیاز سنجی آنها بر محور طرح فوق است زیرا که روستاها مرکز تولیدات کشاورزی، دامی، صنایع دستی و کانون تأمین مایحتاج خوراکی ۵۶۸ درصد انسان ها میباشد بنابراین از منظر اقتصادی نیز حفظ روستاها به منزله حفظ سرمایه های ملی است. از این رو در شکل گیری مسکن و بالاضح مسکن روستایی، موضوعی که بیش از همه به جغرافیا مربوط میشود، تأثیر مصالح ساختمانی تأمین شده از محیط اطراف بر روی ساختمان مسکن و شکل آنهاست به طور کلی هر چند نوع مصالح ساختمانی به کار گرفته شده در مسکن روستایی، رابطه تنگاتنگی با اوضاع اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و اقلیمی مناطق روستایی دارد، براساس این تحقیق روستای جaro یکی از روستاهای دهستان پلنگ آباد در سمت جنوب جاده کرج - اشتهارد قرار دارد. جمعیت این روستا براساس آخرین تحولات و سرشماری برابر با ۵۶۲ نفر میباشد که براساس مطالعات انجام شده در زمینه مسکن و معماری روستایی به تجزیه و تحلیل نقاط ضعف و قوت آن به روش SWOT پرداخته شده است و در نهایت به نتایجی چون تغییر در مصالح ساختمانی و مقاوم سازی مسکن روستایی و از این قبیل موارد رسیده است.

واژگان کلیدی: SWOT، روستای جaro، توسعه پایدار

۱-۱- مقدمه

مساکن ارزنده ترین جلوه رابطه انسان با محیط به شمار می رود. در گذر زمان سیر تکوینی زندگی اجتماعی باعث گرید تا انسان شکل های متفاوتی از مسکن را تجربه کند که مساکن شهری و روستایی گونه هایی از دستاوردهای بشری هستند. برخلاف اغلب مساکن شهری که کارکردهای محدودی دارند و در مواردی فقط به عنوان محل استراحت و خوابگاه مورد استفاده قرار میگیرد مسکن روستایی تحت تاثیر ضرورت ها و الزامات اقتصادی اجتماعی زندگی روستایی تجلی گاه تقابل و رویارویی بین عناصر فرهنگی و طبیعت به شمار می آید. ماهیت روابط اجتماعی خانوارهای روستاییان نوع این ضرورت را ایجاب میکند که اکثر واحدهای مسکونی و فضای داخلی آنها حالت چند نقشی و چند منظوره داشته باشد (بهفروز ۱۳۵۶) و نیز به یقین هیچ شهری ایرانی تاریخی نیست که محلات و نواحی روستایی نداشته باشد. نپرداختن به بافت های روستایی باعث فروپاشی آنها شده است. احیای هویت در شهرستانها با حفظ کالبد بناهای تاریخی ممکن نیست بلکه تداوم تاریخی سازمان فضایی-ساختار شهری و نشانه های مهم فضاهای جمعی است. یکی از مهمترین نشانه های هویت شهری نواحی روستاهای درون شهرها هستند که علاوه بر جذابیت طبیعی و آرامش بخش عنصر مهم در ایجاد خاطره ذهنی مشترک شهروندان محسوب میشوند. روستا - شهرها از منابع با ارزش منظرین این شهرها هستند و از عناصر اصلی - هویت بخشی شهر هستند که ظرفیت آن را دارند تا برای تامین اهداف ، پیوند با طبیعت رونق گردشگری شهری و توسعه اقتصادی شهرها در برنامه ریزی ها مورد توجه قرار گیرد (نوش افرین، ۱۳۸۹)